

ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ
Τρισέλιδες Εργασίες
20^ο Διεθνές Συνέδριο Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού

SPORTS PSYCHOLOGY
Short Papers
20th International Congress of Physical Education & Sport

Υπεύθυνη Επιστημονικών Εργασιών - Επιμέλεια Ύλης:

Τσίτσκαρη Ε.

Content Administration – Manuscripts:

E. Tsitskari

Υπεύθυνος Ανάρτησης Εργασιών & Διαχείρισης του Ιστοχώρου

Βερναδάκης Ν.

Webmaster:

N. Vernadakis

Επιστημονική Επιτροπή/Scientific Committee:

Αλμπανίδης Ε./E. Almprianidis

Γαργαλιάνος Δ./D. Gargalianos

Γιοφτσιδου Α./A. Gioftsidou

Γουλμάρης Δ./D. Goulimaris

Γούργουλης Β./V. Gourgoulis

Δέρρη Β./V. Derri

Ζέτου Ε./E. Zetou

Καμπάς Α./A. Kampas

Κούλη Ο./O. Kouli

Κουρτέσης Θ./T. Kourtessis

Λαπαρίδης Κ./K. Lapařidis

Μαχαρίδου Μ./M. Mahairidou

Μαυρίδης Γ./G. Mavridis

Μιχαλοπούλου Μ./M. Michalopoulou

Μπέμπέτσος Ε./E. Bebetsos

Μπενέκα Α./A. Mpeneka

Παπαδημητρίου Κ./K. Papadimitriou

Σμήλιος Η./I. Smilios

Τριγώνης Ι./I. Trigonis

Τουμπέκης Α/Α. Toumpekis

Τσίτσκαρη Ε./E. Tsitskari

Φατούρος Ι./I. Fatouros

Χατζηνικολάου Θ./Th. Chatzinikolaou

Χριστοφορίδης Χ./Ch. Christoforidis

ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

SPORTS PSYCHOLOGY

1.

Γοροζίδης Γ., Παπαϊωάννου Α.

ΑΡΧΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΕΓΚΥΡΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ «ΠΑΡΑΚΙΝΗΣΗ ΣΕ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ»

G. Gorozidis, A. Papaioannou

INITIAL VALIDATION OF THE "WORK TASKS MOTIVATION SCALE FOR TEACHERS" - GREEK VERSION (WTMST-GR)

2.

Κρούπης Η., Κούλη Ο., Τσακογιάννης Ι., Μαυρομμάτης Γ., Κουρτέσης Θ.

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΞΟΥΘΕΝΩΣΗ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ - ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ

I. Kroupis, O. Kouli, I. Tsakogiannis, G. Mavromatis, T. Kourtessis

JOB SATISFACTION AND BURNOUT AMONG PHYSICAL EDUCATION TEACHERS IN PRIVATE AND PUBLIC SECTOR

3.

Τζατζάκη Θ., Χατζηγεωργιάδης Α., Ζουρμπάνος Ν., Παπαϊωάννου Α.

ΘΕΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΝΗΤΙΚΗ ΑΥΤΟ-ΟΜΙΛΙΑ ΣΕ ΝΕΑΡΟΥΣ ΑΘΛΗΤΕΣ: ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΚΛΙΜΑ ΠΑΡΑΚΙΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ

T. Tzatzaki, A. Hatzigeorgiadis, N. Zourbanos, A. Papaioannou

POSITIVE AND NEGATIVE SELF-TALK IN YOUNG ATHLETES: RELATIONSHIPS WITH MOTIVATIONAL CLIMATE

4.

Κούπας Δ., Μπεμπέτσος Ε., Μαυρίδης Γ., Ρόκκα Σ., Καμπάς Α.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΟΜΑΔΑΣ & ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΠΡΟΠΟΝΗΤΗ ΣΕ ΑΘΛΗΤΡΙΕΣ ΧΕΙΡΟΣΦΑΙΡΙΣΗΣ

D. Koupas, E. Bebetzos, G. Mavridis, S. Rokka, A. Kambas

RELATIONSHIPS BETWEEN GROUP ENVIRONMENT AND COACHING BEHAVIOUR IN FEMALE HANDBALL PLAYERS

ΑΡΧΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΕΓΚΥΡΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ «ΠΑΡΑΚΙΝΗΣΗ ΣΕ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ»

Γοροζίδης Γ., Παπαϊωάννου Α.

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, 42100 Καριές, Τρίκαλα

Περίληψη

Η παρακίνηση των εκπαιδευτικών σχετικά με τα καθήκοντα τους είναι πρωταρχικής σημασίας για την ποιότητα της δουλειάς τους. Στην ελληνική γλώσσα υπάρχει έλλειψη έγκυρων και αξιόπιστων εργαλείων μέτρησης της αυτό-καθοριζόμενης παρακίνησης των εκπαιδευτικών σε επίπεδο κατάστασης. Ο σκοπός της παρούσας εργασίας ήταν η μελέτη της παραγοντικής εγκυρότητας και εσωτερικής συνοχής της κλίμακας «Παρακίνηση σε Επαγγελματικά Καθήκοντα για Εκπαιδευτικούς» (Fernet, Senecal, Guay, Marsh, & Dowson, 2008). Η μετάφραση και προσαρμογή του ερωτηματολογίου για τον ελληνικό πληθυσμό έγινε από δυο ειδικούς στον τομέα της παρακίνησης εκπαιδευτικών. Συμμετέχοντες ήταν 52 τεταρτοετείς φοιτητές (29 άνδρες, 23 γυναίκες) από τα ΤΕΦΑΑ-Θεσσαλίας που συμμετείχαν στο μάθημα Πρακτική στα σχολεία. Το αρχικό εργαλείο απαντάται σε 7-βάθμια κλίμακα τύπου Likert και αποτελείται από 5 παράγοντες-ρυθμίσεις της συμπεριφοράς του φάσματος της θεωρίας του Αυτό-καθορισμού (εσωτερική παρακίνηση, αναγνωρίσιμη ρύθμιση, εσωτερική πίεση, εξωτερική ρύθμιση, μη-παρακίνηση), με 3 ερωτήματα ανά παράγοντα. Η επιβεβαιωτική παραγοντική ανάλυση υποστήριξε την δομή του ερωτηματολογίου αναπαράγοντας τους δείκτες της πρωτότυπης έκδοσης. Η ανάλυση αξιοπιστίας έδωσε ικανοποιητικούς δείκτες α του Cronbach για όλες τις υπο-κλίμακες. Η εξωτερική δομική εγκυρότητα μελετήθηκε μέσω των συσχετίσεων των ρυθμίσεων της συμπεριφοράς, με τους προσανατολισμούς στόχων επίτευξης των εκπαιδευτικών, και έδωσε συσχετίσεις αναμενόμενες, βάση των θεωριών και προηγούμενων ερευνών. Συνολικά τα αποτελέσματα των αναλύσεων έδωσαν ικανοποιητικά στοιχεία για την εγκυρότητα και αξιοπιστία της ελληνικής έκδοσης του ερωτηματολογίου και υποστήριξαν τις ψυχομετρικές του ιδιότητες. Τέτοια εργαλεία μπορεί να αποδειχθούν πολύ χρήσιμα στην διερεύνηση της παρακίνησης των εκπαιδευτικών Φυσικής Αγωγής σε σημαντικά επαγγελματικά τους καθήκοντα (πχ, συμμετοχή σε επιμορφωτικά προγράμματα) που μπορεί να επηρεάσουν την ποιότητα της δουλειάς τους.

Λέξεις κλειδιά: Αυτό-καθορισμός, καθήκοντα εκπαιδευτικών, επιβεβαιωτική παραγοντική ανάλυση

Γοροζίδης Γεώργιος

Διεύθυνση: ΤΕΦΑΑ, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Καριές Τρίκαλα, Τ.Κ. 42100

Τηλ.: 0030 6972859431

e-mail: gorozidis@pe.uth.gr, gorozidis@sch.gr

INITIAL VALIDATION OF THE "WORK TASKS MOTIVATION SCALE FOR TEACHERS" - GREEK VERSION (WTMST-GR)

G. Gorozidis, A. Papaioannou

University of Thessaly, Department of Physical Education and Sport Science

Abstract

Teachers' motivation regarding the many different tasks they have to carry out is essential for the quality of teaching and their working behavior. In Greek context there is a lack of valid and reliable instruments measuring teachers' self-determined situational motivation. Thus, the purpose of this study was to evaluate the factorial validity and internal consistency for the Greek version of the Work Tasks Motivation Scale for Teachers (WTMST; Fernet, Senecal, Guay, Marsh, & Dowson, 2008). The translation (back to back translation) and adaptation of the instrument for the

Greek population were made by two experts in the field of teachers' motivation. This 7-point Likert type scale reflects the self-determination theory continuum of behavioural regulations, and is a short measurement of situational self-determined motivation for a teachers' task in their work. The original 15-item instrument is comprised of five subscales with 3 items per behavioural regulation (intrinsic, identified, introjected, external, amotivation). The sample of the present study were 52 (29 male, 23 female) physical education pre-service teachers (final year undergraduate students) of the Department of Physical Education and Sport Science of the University of Thessaly, participating in the school practicum module. Factor analysis was conducted with the AMOS 16 statistical package, using maximum likelihood estimation method. Confirmatory factor analysis replicated the fit indices of the original WTMST version and supported a 14 item 5-factor correlated model. The overall fit of the model was good (TLI =0.976, CFI =0.982, RMSEA=0.039, χ^2 =72.33, df =67, χ^2/df = 1.08). Internal consistency of the instrument were verified with acceptable Cronbach's α (>.70) for every subscale, while factors' correlations were all in the expected directions. The external construct validity was evaluated through the relationships (Pearson correlation) of the behavioural regulations with teachers' achievement goals orientations, measured by a valid and reliable instrument for the Greek context (TAGWQ; Papaioannou & Christodoulidis, 2007). Self-determined motivation (i.e., intrinsic, identified) correlated with mastery orientation ($r >.28$, $p <.05$), while non autonomous motivation (i.e., introjected, external) associated with performance orientations ($r >.28$, $p <.05$) supporting the convergent and discriminant validity of the scale. All these findings suggest that the Greek version of the WTMST is a valid and reliable instrument and provide initial support for its psychometric properties. This kind of measurements may be proved very useful in the examination of Greek PE teachers' motivation in important work tasks (e.g., in-service training) that affect their job quality.

Key words: *Self-determination, teaching duties, confirmatory factor analysis*

Georgios Gorozidis

Address: Department of Physical Education and Sport Science, University of Thessaly, Karies, Trikala, 42100

Telephone number: 0030 6972859431

e-mail: gorozidis@pe.uth.gr, gorozidis@sch.gr

INITIAL VALIDATION OF THE "WORK TASKS MOTIVATION SCALE FOR TEACHERS" - GREEK VERSION (WTMST-GR)

Introduction

Teachers' motivation regarding the many different tasks they have to carry out is essential for the quality of teaching and their working behavior. Rigorous research evidences suggest that self-determined types of motivation has the most positive impact on human behaviour and well-being, and are strongly related with positive outcomes in various life domains (Deci & Ryan, 2002). In Greek context there is a lack of valid and reliable instruments measuring teachers' self-determined situational motivation.

The purpose of this study was to evaluate the factorial validity and internal consistency for the Greek version of the Work Tasks Motivation Scale for Teachers (WTMST; Fernet, Senecal, Guay, Marsh, & Dowson, 2008). WTMST is a short scale assessing situational work motivation for teachers, based on a well established theory of human motivation, the Self-determination theory (Deci & Ryan, 2002).

Method

Participants

* Η υποβολή, αξιολόγηση και έγκριση του τρισέλιδου άρθρου πιστοποιείται από το παρόν ηλεκτρονικό αρχείο.

* The submission, review and acceptance of the short paper is certified through this electronic file.

The sample of the present study were 52 (29 male, 23 female) physical education (PE) pre-service teachers (final year undergraduate students) of the Department of Physical Education and Sport Science of the University of Thessaly, participating in the school practicum module.

Instruments

The Work Tasks Motivation Scale for Teachers (WTMST; Fernet, Senecal, Guay, Marsh, & Dowson, 2008), were translated and adapted in Greek, for PE pre-service teachers. The original 15-item instrument consists of five subscales (i.e. intrinsic, identified, introjected, external, amotivation), with three items each. Responses were given in a 7-point Likert type scale ranging from 1 (does not correspond at all) to 7 (corresponds completely).

For the purpose of the study, Teachers' Achievement Goals in Work Questionnaire (TAGWQ; Papaioannou & Christodoulidis, 2007) were used, which has been proved a valid and reliable instrument for the Greek population (Gorozidis & Papaioannou, 2011; Papaioannou & Christodoulidis, 2007). This scale consists of 12 items corresponding to three factors (mastery, performance approach and performance avoidance goals). The answers were given on a 5-point Likert type scale (1= disagree absolutely, 5 = agree absolutely).

Procedure

The translation (back to back translation) and adaptation of the instrument for the Greek context were made by two experts in the field of teachers' motivation. This scale reflects the self-determination theory continuum of behavioural regulations, and is a short measurement of situational self-determined motivation for a teachers' task in their work. Questionnaires were administered to the participants before the first session of the practicum module for the academic year 2011-2012, and they responded anonymously and voluntarily.

Statistics

Descriptive statistics, Cronbach's α and Pearson correlations for each factor were computed, using SPSS 15. Confirmatory factor analysis (CFA) was conducted with the AMOS 16 statistical package, using maximum likelihood estimation method (Figure1).

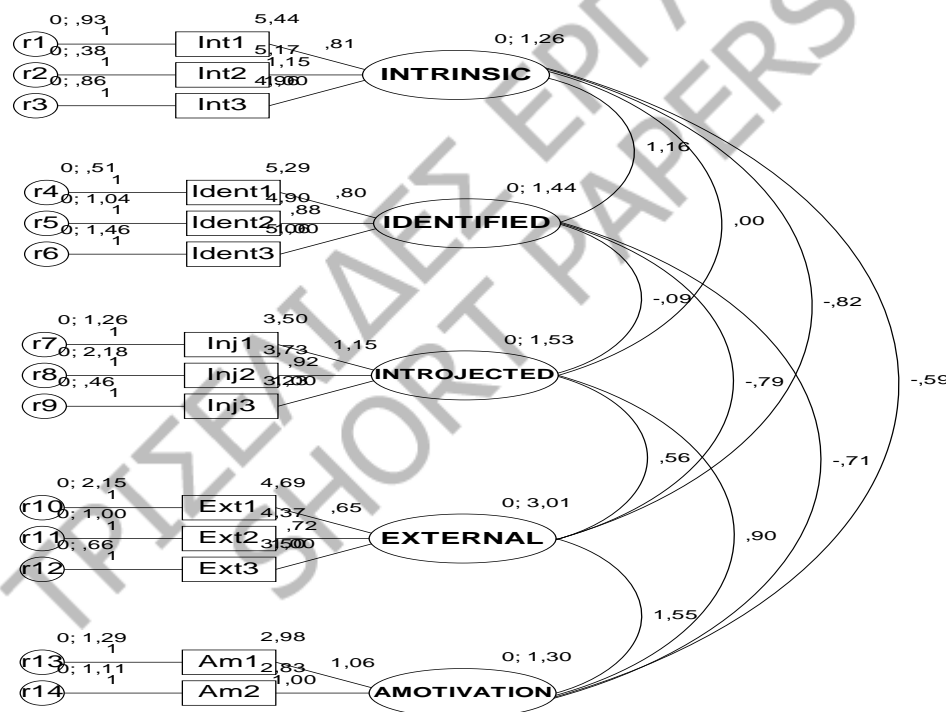

FIGURE 1: CFA for WTMST

Results

* Η υποβολή, αξιολόγηση και έγκριση του τρισελίδου άρθρου πιστοποιείται από το παρόν ηλεκτρονικό αρχείο.

* The submission, review and acceptance of the short paper is certified through this electronic file.

Confirmatory factor analysis replicated the fit indices of the original WTMST version and supported a 14 item 5-factor correlated model (Figure 1). The overall fit of the model was good (Hu & Bentler, 1999): TLI =0.976, CFI =0.982, RMSEA=0.039, $\chi^2 =72.33$, $df =67$ ($p>.05$), $\chi^2/df = 1.08$. Internal consistency of the instrument were verified with acceptable Cronbach's α ($>.70$) for every subscale. Internal convergent and discriminant validity, factors' correlations were all in the expected directions (Table 1).

External construct validity was evaluated through the relationships (Pearson correlation) of the behavioural regulations with teachers' achievement goals orientations, measured by a valid and reliable instrument for the Greek population (TAGWQ; Papaioannou & Christodoulidis, 2007). Self-determined motivation (i.e., intrinsic, identified) correlated with mastery orientation (goals for Personal development) ($r >.28$, $p<.05$), while non autonomous motivation (i.e., introjected, external) associated with performance orientations (approach & avoidance goals)($r >.28$, $p<.05$), supporting the convergent and discriminant validity of the scale (Table 1).

TABLE 1: Alphas, means, standard deviation, & factors' Pearson correlation

	Cronbach α	<i>M (sd)</i>	1	2	3	4	5	6	7
1) Intrinsic	.83	5.2 (1.2)							
2) Identified	.77	5.1 (1.2)	.70***						
3) Introjected	.78	3.5 (1.4)	.09	.07					
4) External	.81	4.2 (1.5)	-.26	-.27	.24				
5) Amotivation	.70	2.9 (1.4)	-.32*	-.38**	.44**	.59**			
6) Mastery goal	.74	4.2 (0.6)	.28*	.41**	-.06	-.17	-.38**		
7) Performance approach goal	.85	3.1 (0.9)	.12	.06	.48**	.24	.17	.03	
8) Performance avoidance goal	.92	2.7 (1.0)	.14	.06	.35*	.28*	.23	-.40**	.42**

Note: * $p<.05$, ** $p<.01$, *** $p<.001$

Discussion-conclusions

It seems that mastery oriented teachers, present higher scores in autonomous motivation (intrinsic-identified regulation) and lower in amotivation, than performance oriented individuals. Autonomous motivation in work and education has been proved to lead in more adaptive behaviors than non autonomous motivation (Gagné et al., 2010; Fernet, Guay, & Senécal, 2004; Roth, Assor, Kanat-Maymon & Kaplan, 2007). The patterns of relationships found here, reveal the great value and importance of teachers' disposition to adopt personal development goals for their working lives, which is rather consistent with current literature (Goroizidis & Papaioannou, 2011; Papaioannou & Christodoulidis, 2007).

All the above findings suggest that the Greek version of the WTMST is a valid and reliable instrument and provide initial support for its psychometric properties. This kind of measurements may be proved very useful in the examination of Greek PE teachers' motivation in important work tasks (e.g., in-service training) that affect their job quality.

References

- DECI E. L., & RYAN R. M. (2002). Handbook of self-determination research. Rochester: University of Rochester Press.
- FERNET C., SENEAL C., GUAY F., MARSH H., & DOWSON M. (2008). The work tasks motivation scale for teachers (WTMST). *Journal of Career assessment*, 16: 256-279.
- FERNET C., GUAY F., & SENÉCAL C. (2004). Adjusting to job demands: The role of work self-determination and job control in predicting burnout. *Journal of Vocational Behavior*, 65: 39-56.

- GAGNÉ M., FOREST J., GILBERT M.-H., AUBÉ C., MORIN E., & MALORNI A. (2010). The motivation at work scale: Validation evidence in two languages. *Educational and Psychological Measurement*, 70: 628-646.
- GOROZIDIS G., & PAPAIOANNOU A. (2011). Teachers' self-efficacy, achievement goals, attitudes and intentions to implement the new Greek physical education curriculum. *European Physical Education Review*, 21: 231-253.
- HU L. & BENTLER P.M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling*, 6: 1-55.
- PAPAIOANNOU A., & CHRISTODOULIDIS T. (2007). A measure of teachers' achievement goals. *Educational Psychology*, 27: 349 - 361.
- ROTH G., ASSOR A., KANAT-MAYMON Y., & KAPLAN H. (2007). Autonomous motivation for teaching: How self-determined teaching may lead to self-determined learning. *Journal of Educational Psychology*, 99: 761-774.

ΤΡΙΣΕΛΙΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ 2000 ΔΣΦΑ
SHORT PAPERS 20th ICPES

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΞΟΥΘΕΝΩΣΗ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ - ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ

Κρούπης Η., Κούλη Ο., Τσακογιάννης Ι., Μαυρομμάτης Γ., Κουρτέςης Θ.

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, 69100 Κομοτηνή

Περίληψη

Οι επαγγελματικά ικανοποιημένοι εκπαιδευτικοί φαίνεται να επηρεάζουν θετικά την απόδοση των μαθητών/τριών. Επίσης φαίνεται ότι η εμφάνιση επαγγελματικής εξουθένωσης σε εκπαιδευτικούς επηρεάζει αρνητικά την ακαδημαϊκή επίδοση μαθητών/τριών. Ο σκοπός της παρούσας εργασίας ήταν να ερευνηθεί πιθανές διαφορές και σχέσεις ως προς την αντιλαμβανόμενη επαγγελματική ικανοποίηση και επαγγελματική εξουθένωση καθηγητών φυσικής αγωγής (Κ.Φ.Α.) ιδιωτικών και δημοσίων σχολείων, καθώς και σε σχέση με τις αθλητικές υποδομές των σχολείων τους. Συμμετείχαν 282 Κ.Φ.Α. άνδρες και γυναίκες (Μ.Ο. = 43,6, Τ.Α. = 5,45), π/βάθμιας και δ/βάθμιας εκπαίδευσης του Νομού Αττικής, 100 από τον ιδιωτικό και 182 από το δημόσιο τομέα. Για την αξιολόγηση της επαγγελματικής ικανοποίησης, χρησιμοποιήθηκε το Employee Satisfaction Inventory (ESI, Koustelios & Bagiatas, 1997), το οποίο είναι προσαρμοσμένο για τον ελληνικό πληθυσμό (Koustelios & Kousteliou, 1998). Το ερωτηματολόγιο αυτό αποτελείται από 24 ερωτήσεις, που αντιπροσωπεύουν 6 διαστάσεις της επαγγελματικής ικανοποίησης: «συνθήκες εργασίας», «μισθός», «προαγωγή», «φύση εργασίας», «προϊστάμενος», «οργανισμός συνολικά». Για την επαγγελματική εξουθένωση, χρησιμοποιήθηκε το Maslach Burnout Inventory (MBI, Maslach & Jackson, 1986), το οποίο έχει τροποποιηθεί για τον ελληνικό πληθυσμό (Kantas & Vassilaki, 1997). Το ερωτηματολόγιο αυτό αποτελείται από 22 ερωτήσεις και μετρά τις τρεις διαστάσεις της επαγγελματικής εξουθένωσης: «συναισθηματική εξάντληση», «έλλειψη προσωπικών επιτευγμάτων» και «αποπροσωποποίηση». Στη συγκεκριμένη έρευνα οι ανεξάρτητες μεταβλητές ήταν 4: ο τομέας εκπαίδευσης (ιδιωτικό, δημόσιο), οι αθλητικές υποδομές, (φτωχή, ικανοποιητική και πολύ ικανοποιητική), το φύλο και η βαθμίδα εκπαίδευσης (π/βάθμια, δ/βάθμια, π+δ/βάθμια). Οι εξαρτημένες μεταβλητές ήταν 9. Οι 6 από το ερωτηματολόγιο ESI και 3 από το ερωτηματολόγιο MBI. Από τα αποτελέσματα προέκυψε αρνητική συσχέτιση επαγγελματικής ικανοποίησης και επαγγελματικής εξουθένωσης, γεγονός που φαίνεται να επιβεβαιώνεται και από άλλες έρευνες. Οι Κ.Φ.Α. του ιδιωτικού τομέα καθώς και σχολείων με πολύ ικανοποιητική υποδομή εμφάνισαν υψηλότερη επαγγελματική ικανοποίηση και χαμηλότερη επαγγελματική εξουθένωση. Οι Κ.Φ.Α. της π+δ/βάθμιας εκπαίδευσης εμφάνισαν υψηλότερη επαγγελματική ικανοποίηση και της δ/θμιας χαμηλότερη επαγγελματική εξουθένωση. Αναφορικά με το φύλο, δεν προέκυψαν στατιστικά σημαντικές διαφορές ως προς την επαγγελματική ικανοποίηση και εξουθένωση. Από τα αποτελέσματα προκύπτουν τα συμπεράσματα ότι οι Κ.Φ.Α. που εργάζονται σε ιδιωτικά σχολεία ή σε σχολεία με πολύ ικανοποιητική υποδομή ή ανήκουν στη δ/βάθμια εκπαίδευση φαίνεται να εμφανίζονται περισσότερο επαγγελματικά ικανοποιημένοι και λιγότερο επαγγελματικά εξουθενωμένοι. Άρα η βελτίωση των αθλητικών υποδομών και ίσως η συμμετοχή των Κ.Φ.Α. και στις δύο βαθμίδες εκπαίδευσης, ενδεχομένως να αύξαναν την επαγγελματική τους ικανοποίηση και να μείωναν την επαγγελματική τους εξουθένωση. Αυτό με τη σειρά του θα μπορούσε να συνδράμει θετικά ως προς το στόχο για ένα ποιοτικότερο μάθημα, κάτι που θα είχε αντίκτυπο στην επίδοση και απόδοση των μαθητών/τριών.

Λέξεις κλειδιά: αθλητικές υποδομές, ιδιωτικό σχολείο, δημόσιο σχολείο

Κρούπης Ηλίας

Διεύθυνση: Ηπείρου 10, Κηφισιά 14562

Τηλ.: 2110113254, 6944385163

e-mail: ikroupis@yahoo.gr

JOB SATISFACTION AND BURNOUT AMONG PHYSICAL EDUCATION TEACHERS IN PRIVATE AND PUBLIC SECTOR

I. Kroupis, O. Kouli, I. Tsakogiannis, G. Mavromatis, T. Kourtessis

Democritus University of Thrace, Department of Physical Education and Sport Science, 69100, Komotini

Abstract

The purpose of this study was to examine possible differences and relations in PE teachers' perceived job satisfaction and burnout means, in relation to the private and the public sector and in relation to school sport facilities. 282 PE teachers ($M= 43,6$, $SD = 5,45$) participated in the study, both from elementary and secondary schools, 100 of whom being from private schools and 182 from public ones. The Employee Satisfaction Inventory (ESI, Koustelios & Bagiatis, 1997) was employed to assess job satisfaction. For the measurement of burnout, Maslach Burnout Inventory (MBI, Maslach & Jackson, 1986) was used, which has also been validated for the Greek population (Kantas & Vassilaki, 1997). There were four independent variables in this particular study: school sector, sports facilities, gender and school level. The results revealed a negative relation between job satisfaction and burnout. Private PE teachers, as well as PE teachers working in schools with very good sport facilities seem to experience higher job satisfaction and lower burnout. Furthermore, PE teachers working at the same time in elementary and secondary schools, appear to experience higher job satisfaction, while secondary PE teachers seem to experience lower burnout. No statistically significant differences were found in relation to gender for both job satisfaction and burnout. On the basis of the aforementioned results, it is suggested that PE teachers who work in private schools, or in schools with very good sport facilities, or in secondary education seem to be more satisfied and less burned-out. Hence, it could be argued that the improvement of schools' sport facilities and perhaps PE teachers' participation in both primary and secondary education could contribute to the increase of their job satisfaction and the decrease of their burnout. This in turn, could positively add towards a more qualitative lesson, something which could have an impact on students' academic performance.

Key words: sports facilities, private school, public school

Ilias Kroupis

Address: Ipirou 10, Kifisia 14562

Tel.: +302110113253, +306944385163

e-mail: ikroupis@yahoo.gr

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΞΟΥΘΕΝΩΣΗ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ - ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ

Εισαγωγή

Στη βιβλιογραφία αναφέρεται ότι οι επαγγελματικά ικανοποιημένοι εκπαιδευτικοί αλληλεπιδρούν με τους μαθητές/τριες με περισσότερο θετικό τρόπο και να επηρεάζουν θετικά την απόδοσή τους (Maslach & Leiter, 1999). Ως προς της επαγγελματική εξουθένωση των εκπαιδευτικών, αναφέρεται ότι η εμφάνιση επαγγελματικής εξουθένωσης σε εκπαιδευτικούς μπορεί να επηρεάσει την απόδοσή τους στη δουλειά, λόγω μειωμένης ποιότητας στη διδασκαλία, κάτι που με τη σειρά του επηρεάζει την ακαδημαϊκή επίδοση των μαθητών/τριών (Blandford, 2000). Στην Ελλάδα οι εκπαιδευτικοί (Koustelios & Kousteliou, 1998), αλλά και οι Κ.Φ.Α. (Koustelios & Tsigilis, 2005) φαίνεται να είναι ικανοποιημένοι από τη φύση της εργασίας τους και τον προϊστάμενο και δυσαρεστημένοι από το μισθό. Επίσης η επαγγελματική εξουθένωση τόσο των εκπαιδευτικών (Kantas & Vassilaki, 1997), όσο και των Κ.Φ.Α. (Tsigilis, Zournatzi & Koustelios, 2011) φαίνεται να είναι σε χαμηλά επίπεδα. Σκοπός της έρευνας ήταν η διερεύνηση των πιθανών διαφορών και των σχέσεων ως προς την αντιλαμβανόμενη επαγγελματική ικανοποίηση και την

* Η υποβολή, αξιολόγηση και έγκριση του τρισέλιδου άρθρου πιστοποιείται από το παρόν ηλεκτρονικό αρχείο.

* The submission, review and acceptance of the short paper is certified through this electronic file.

επαγγελματική εξουθένωση Κ.Φ.Α. ιδιωτικών και δημόσιων σχολείων, καθώς και σε σχέση με τις αθλητικές υποδομές των σχολείων τους, τη βαθμίδα εκπαίδευσης και το φύλο.

Μέθοδος

Εξεταζόμενοι

Στην έρευνα συμμετείχαν 282 Κ.Φ.Α. άνδρες και γυναίκες, πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του Νομού Αττικής, εκ των οποίων οι 100 ήταν από τον ιδιωτικό και οι 182 από το δημόσιο τομέα.

Μέσα συλλογής δεδομένων

Για την αξιολόγηση της επαγγελματικής ικανοποίησης των καθηγητών/τριών φυσικής αγωγής, χρησιμοποιήθηκε το Ερωτηματολόγιο Καταγραφής της Επαγγελματικής Ικανοποίησης - Employee Satisfaction Inventory (ESI, Koustelios & Bagiatis, 1997). Το ερωτηματολόγιο αυτό αποτελείται από 24 ερωτήσεις, που αντιπροσωπεύουν 6 διαστάσεις της επαγγελματικής ικανοποίησης: «συνθήκες εργασίας» ($\alpha=.80$), «μισθός» ($\alpha=.79$), «προαγωγή» ($\alpha=.62$), «φύση της εργασίας» ($\alpha=.77$), «προϊστάμενος» ($\alpha=.82$), «οργανισμός συνολικά» ($\alpha=.76$). Η κλίμακα απάντησης είναι 5/βάθμια, από 1= διαφωνώ απόλυτα έως 5= συμφωνώ απόλυτα.

Για την επαγγελματική εξουθένωση, χρησιμοποιήθηκε το Maslach Burnout Inventory (MBI) (Ερωτηματολόγιο Καταγραφής της Επαγγελματικής Εξουθένωσης) (Maslach & Jackson, 1986) το οποίο έχει τροποποιηθεί για τον ελληνικό πληθυσμό (Kantas & Vassilaki, 1997) και μετρά τις τρεις διαστάσεις της επαγγελματικής εξουθένωσης: «συναισθηματική εξάντληση» ($\alpha=.81$), «αποπροσωποποίηση» ($\alpha=.60$) και «έλλειψη προσωπικών επιτευγμάτων» ($\alpha=.86$). Η κλίμακα απάντησης είναι 7/βάθμια, από 0= ποτέ έως 6= κάθε μέρα.

Διαδικασία συλλογής δεδομένων

Σε συναντήσεις Κ.Φ.Α. που ορίζονταν από τους σχολικούς συμβούλους φυσικής αγωγής του Νομού Αττικής και σε ιδιωτικά σχολεία μοιράστηκαν, τα ερωτηματολόγια αφού πρώτα δόθηκαν οι απαραίτητες εξηγήσεις και ενημερώθηκαν για την ανωνυμία της έρευνας.

Σχεδιασμός

Στη συγκεκριμένη έρευνα οι ανεξάρτητες μεταβλητές ήταν 4: ο τομέας εκπαίδευσης (ιδιωτικός – δημόσιος), οι αθλητικές υποδομές (φτωχή, ικανοποιητική, πολύ ικανοποιητική), η βαθμίδα εκπαίδευσης (π/βάθμια, δ/βάθμια, π+δ/βάθμια) και το φύλο. Οι εξαρτημένες μεταβλητές ήταν 9: Οι 6 παράγοντες του ερωτηματολογίου ESI και 3 από το ερωτηματολόγιο MBI.

Στατιστική ανάλυση

Η μέθοδος Cronbach's Alpha χρησιμοποιήθηκε για τον έλεγχο της αξιοπιστίας και εσωτερικής συνοχής των παραγόντων των ερωτηματολογίων, η ανάλυση συσχέτισης (Pearson correlation) για τη διερεύνηση των συσχετίσεων μεταξύ όλων των παραγόντων, ενώ για τη διερεύνηση των πιθανών διαφορών μεταξύ των επιπέδων των ανεξάρτητων μεταβλητών πραγματοποιήθηκαν πολυμεταβλητές αναλύσεις διακύμανσης (Manova).

Αποτελέσματα

Από τα αποτελέσματα προέκυψε ότι όλες οι διαστάσεις της επαγγελματικής ικανοποίησης είχαν αρνητική συσχέτιση με τη βασική διάσταση της επαγγελματικής εξουθένωσης, τη συναισθηματική εξάντληση. Επίσης, αναφορικά με το είδος του σχολείου και την επαγγελματική ικανοποίηση, παρατηρήθηκαν διαφορές, (Wilks' $\Lambda=.483$, $F_{6,213}=37.95$, $p<.001$) σε όλες τις διαστάσεις της, με το ιδιωτικό σχολείο να παρουσιάζει υψηλότερες τιμές σε όλες τις διαστάσεις. Όσον αφορά στο είδος του σχολείου και την επαγγελματική εξουθένωση, παρατηρήθηκαν διαφορές μόνο στη διάσταση της συναισθηματικής εξάντλησης ($F_{1,197}=7.641$, $p<.01$), με το ιδιωτικό σχολείο να παρουσιάζει χαμηλότερες τιμές σε σχέση με το δημόσιο. Ως προς τις αθλητικές υποδομές και την επαγγελματική ικανοποίηση, παρουσιάστηκαν διαφορές (Wilks' $\Lambda=.657$, $F_{12,424}=8.244$, $p<.001$) στις διαστάσεις: «συνθήκες εργασίας», «μισθός», «προαγωγή» και «οργανισμός συνολικά», με τις «πολύ ικανοποιητικές συνθήκες» να παρουσιάζουν τις υψηλότερες τιμές σε όλες τις διαστάσεις. Ακόμη, για τις αθλητικές υποδομές και την επαγγελματική εξουθένωση παρατηρήθηκαν διαφορές μόνο στη διάσταση της «συναισθηματικής εξάντλησης»

($F_{2,197}=3.058$, $p<.05$) μεταξύ των βαθμίδων «φτωχή» και «πολύ ικανοποιητική», με τη βαθμίδα «φτωχή» να παρουσιάζει υψηλότερη τιμή. Αναφορικά με τη βαθμίδα εκπαίδευσης και την επαγγελματική ικανοποίηση διαφορές παρουσιάστηκαν ($Wilks'\Lambda=.897$, $F_{12, 408}=1.889$, $p<.05$) σχεδόν όλες τις διαστάσεις, εκτός από τη «φύση εργασίας» και «οργανισμό συνολικά», με την π/βάθμια να εμφανίζει τις χαμηλότερες τιμές ικανοποίησης. Τέλος ως προς τη βαθμίδα εκπαίδευσης και την επαγγελματική εξουθένωση διαφορές παρουσιάστηκαν μόνο στη διάσταση της «συναισθηματικής εξάντλησης» ($F_{2, 191}=5.456$, $p<.01$) μεταξύ π/βάθμιας και δ/βάθμιας με την π/βάθμια να εμφανίζει υψηλότερη τιμή. Δεν παρουσιάστηκαν διαφορές ως προς το φύλο.

Συζήτηση - συμπεράσματα

Με βάση τα παραπάνω φαίνεται πως οι Κ.Φ.Α. που εργάζονται σε πολύ ικανοποιητικές αθλητικές υποδομές ή στον ιδιωτικό τομέα, δείχνουν να είναι περισσότερο επαγγελματικά ικανοποιημένοι και λιγότερο επαγγελματικά εξουθενωμένοι σε σχέση με Κ.Φ.Α. που εργάζονται σε φτωχές αθλητικές υποδομές ή στο δημόσιο τομέα. Επιπλέον, οι Κ.Φ.Α. π+δ/βάθμιας εκπαίδευσης εμφάνισαν την υψηλότερη ικανοποίηση. Ίσως η δυνατότητα εργασίας και στις δύο βαθμίδες να άμβλυσε τη διαφορά που παρουσιάζεται ανάμεσα στις δύο βαθμίδες. Τέλος, οι Κ.Φ.Α. φαίνεται να εμφανίζουν μέτρια επίπεδα επαγγελματικής εξουθένωσης, αλλά αρκετά υψηλότερα σε σχέση με προηγούμενες έρευνες και η τάση αυτή είναι αυξητική.

Βιβλιογραφία

- KOUSTELIOS A. & BAGIATIS K. (1997). The employee satisfaction inventory (ESI): Development of a scale to measure satisfaction of Greek employees. *Educational and Psychological Measurement*, 57(3): 469-476.
- KOUSTELIOS A. & KOUSTELIOU I. (1998). Relations among measures of job satisfaction, role conflict, and role ambiguity for a sample of Greek teachers. *Psychological Reports*, 82(1): 131-136.
- KOUSTELIOS A. & TSIGILIS N. (2005). The relationship between burnout and job satisfaction among physical education teachers: A multivariate approach. *European Physical Education Review*, 11(2): 189-203.
- MASLACH C. & JACKSON S.E. (1986). *Maslach burnout inventory manual* (2nd ed.). Palo Alto, CA: Consulting Psychologists Press.
- KANTAS A. & VASSILAKI E. (1997). Burnout in greek teachers: Main findings and validity of the maslach burnout inventory. *Work & Stress*, 11(1): 94-100.
- MASLACH C. & LEITER M. P. (1999). Teacher burnout: A research agenda. In R. Vandenberghe, & A. M. Huberman (Eds.), *Understanding and preventing teacher burnout: A sourcebook of international research and practice* (pp. 295-303). Cambridge, U.K.: Cambridge Univ Press.
- BLANDFORD S. (2000). *Managing professional development in schools*. London: RoutledgeFalmer.
- TSIGILIS N., ZOURNATZI E. & KOUSTELIOS A. (2011). Burnout among physical education teachers in primary and secondary schools. *International Journal of Humanities and Social Science*, 7(1): 53-58.

ΘΕΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΝΗΤΙΚΗ ΑΥΤΟ-ΟΜΙΛΙΑ ΣΕ ΝΕΑΡΟΥΣ ΑΘΛΗΤΕΣ: ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΚΛΙΜΑ ΠΑΡΑΚΙΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ

Τζατζάκη Θ., Χατζηγεωργιάδης Α., Ζουρμπάνος Ν., Παπαϊωάννου Α.

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, 42100 Καρυές, Τρίκαλα

Περίληψη

Η παρούσα έρευνα είχε σκοπό να εξετάσει σε ποιο βαθμό το αντιλαμβανόμενο κλίμα παρακίνησης που δημιουργείται από τον προπονητή σχετίζεται με την θετική και αρνητική αυτο-ομιλία νεαρών αθλητών. Το δείγμα αποτελούνταν από 381 αθλητές (μέσος όρος ηλικίας 14.17 χρόνια) που έπαιρναν μέρος σε ομαδικά και ατομικά αθλήματα. Οι συμμετέχοντες συμπλήρωσαν την Κλίμακα Αυτο-ομιλίας στον Αθλητισμό (Zourbanos, Hatzigeorgiadis, Chroni, Theodorakis, & Papaioannou, 2009), και το Ερωτηματολόγιο του Αντιλαμβανόμενου Κλίματος Παρακίνησης στον Αθλητισμό γλώσσα (Krommidas et al., 2011; Newton, Duda, & Yin, 2000). Αναλύσεις συσχέτισης έδειξαν ότι το κλίμα παρακίνησης με έμφαση στην μάθηση σχετιζόταν θετικά με τις θετικές διαστάσεις της αυτο-ομιλίας που αφορούν εμπύχωση, αυτοπεποίθηση και καθοδήγηση, και αρνητικά με όλες τις διαστάσεις της αρνητικής αυτο-ομιλίας. Αντίθετα, το κλίμα παρακίνησης με έμφαση στην απόδοση σχετιζόταν θετικά με όλες τις διαστάσεις της αρνητικής αυτο-ομιλίας και αρνητικά με τη διάσταση της θετικής αυτο-ομιλίας που αφορά την αυτοπεποίθηση. Τα αποτελέσματα της έρευνας υποδεικνύουν ότι η δημιουργία ενός κλίματος προσανατολισμένου στη μάθηση μπορεί να συμβάλει στην ενίσχυση της επιθυμητής αυτο-ομιλίας σε νεαρούς αθλητές.

Λέξεις-κλειδιά: περιεχόμενο σκέψεων, προπονητής, αθλητής

Τζατζάκη Θεοδώρα

Διεύθυνση: Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Καρυές 42100, Τρίκαλα
email: theodoratza@yahoo.com

POSITIVE AND NEGATIVE SELF-TALK IN YOUNG ATHLETES: RELATIONSHIPS WITH MOTIVATIONAL CLIMATE

T. Tzatzaki, A. Hatzigeorgiadis, N. Zourbanos, A. Papaioannou

University of Thessaly, Department of Physical Education and Sport Science, 42100 Karyes, Trikala

Abstract

The aim of the present study was to examine the degree to which motivational climate created by the coach is related to young athletes' positive and negative self-talk. Participants were 381 athletes (mean age 14.7 years) competing in team and individual sports. Participants completed the Automatic Self-Talk Questionnaire for Sports (Zourbanos, Hatzigeorgiadis, Chroni, Theodorakis, & Papaioannou, 2009) and the Perceived Motivational Climate in Sport Questionnaire-2 (Krommidas et al., 2011; Newton, Duda, & Yin, 2000). Correlation analysis showed that a perceived task-involving motivational climate was positively associated with the dimensions of positive self-talk involving psych-up, self-confidence, and instruction, and negatively with all the negative self-talk dimensions. In contrast, a perceived ego-involving motivational climate was positively associated with all the dimensions of negative self-talk, and negatively with the dimension of positive self-talk involving self-confidence. The present results suggest that fostering a mastery oriented motivational climate may induce more adaptive patterns of self-talk in young athletes.

Key words: self-talk content, coach, athlete

Theodora Tzatzaki

Address: Department of Physical Education and Sport, University of Thessaly, Karyes 42100, Trikala

e-mail: theodoratza@yahoo.com

ΘΕΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΝΗΤΙΚΗ ΑΥΤΟ-ΟΜΙΛΙΑ ΣΕ ΝΕΑΡΟΥΣ ΑΘΛΗΤΕΣ: ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΚΛΙΜΑ ΠΑΡΑΚΙΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ

Εισαγωγή

Οι μελέτες που ασχολούνται με τους παράγοντες διαμόρφωσης της αυτο-ομιλίας είναι σχετικά λίγες. Ο καθορισμός των παραγόντων αυτών θα μας βοηθήσει στη δημιουργία παρεμβάσεων για την αποφυγή των ανεπιθύμητων σκέψεων και την προαγωγή της θετικής αυτο-ομιλίας. Τα αποτελέσματα των ερευνών που έχουν γίνει ανέδειξαν ότι η αυτο-ομιλία μπορεί να επηρεαστεί από προσωπικούς παράγοντες, περιστασιακές καταστάσεις, καθώς και από παράγοντες του αθλητικού περιβάλλοντος, όπως ο προπονητής (Theodorakis, Hatzigeorgiadis, & Zourbanos, 2012). Αναφορικά με τη σημασία του ρόλου του προπονητή, η βιβλιογραφία καταδεικνύει την σημαντική επιρροή του, άμεσα αλλά και μακροπρόθεσμα, στα συναισθήματα, τις σκέψεις, και την συμπεριφορά των αθλητών (Zourbanos, Hatzigeorgiadis, Tsiakaras, Chroni, & Theodorakis, 2010). Βασισμένοι στα παραπάνω, αποφασίσαμε να διερευνήσουμε τη σχέση μεταξύ της αυτο-ομιλίας των αθλητών και της επιρροής του προπονητή μέσα στα πλαίσια της θεωρίας των στόχων επίτευξης, μία από της σημαντικότερες θεωρίες ερμηνείας της αθλητικής παρακίνησης. Πιο συγκεκριμένα, η παρούσα μελέτη είχε σκοπό να εξετάσει το κλίμα παρακίνησης που δημιουργείται από τον προπονητή, το οποίο αποτελεί μία από τις κυριότερες δομές της θεωρίας των στόχων επίτευξης, ως παράγοντα διαμόρφωσης της αυτο-ομιλίας νεαρών αθλητών.

Μέθοδος

Εξεταζόμενοι

Στην έρευνα συμμετείχαν 381 αθλητές, (283 αγόρια και 98 κορίτσια) με μέσο όρο ηλικίας 14.17 χρόνια (TA= 1.77). Από τους αθλητές 107 συμμετείχαν σε ατομικά αθλήματα και 273 σε ομαδικά. Ο μέσος όρος της αθλητικής εμπειρίας των αθλητών ήταν 5.1 χρόνια (TA = 3.06), ενώ ο μέσος όρος συμμετοχής σε αγώνες ήταν τα 3.6 χρόνια (TA = 2.40).

Μέσα συλλογής δεδομένων

Για την αξιολόγηση της αυτο-ομιλίας χρησιμοποιήθηκε η Κλίμακα Αυτο-ομιλίας στον Αθλητισμό (Zourbanos, Hatzigeorgiadis, Chroni, Theodorakis, & Papaioannou, 2009). Το ερωτηματολόγιο αποτελείται από 40 θέματα και αξιολογεί τέσσερις διαστάσεις θετικής αυτο-ομιλίας και τέσσερις διαστάσεις αρνητικής αυτο-ομιλίας. Από τους συμμετέχοντες ζητήθηκε να προσδιορίσουν σε τι βαθμό βίωσαν τις σκέψεις που περιγράφονταν στο ερωτηματολόγιο κατά τη διάρκεια των πιο πρόσφατων προπονήσεων ή αγώνων τους. Οι απαντήσεις δόθηκαν σε 5-βάθμια κλίμακα από 0 (ποτέ) έως 4 (πολύ συχνά).

Για την αξιολόγηση του κλίματος παρακίνησης χρησιμοποιήθηκε μια συντομευμένη εκδοχή από το Ερωτηματολόγιο του Αντιλαμβάνομενου Κλίματος Παρακίνησης στον Αθλητισμό (Newton, Duda, & Yin, 2000), που έχει προσαρμοστεί στην Ελληνική γλώσσα (Krommidas et al., 2011). Το ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει 16 θέματα τα οποία αξιολογούν τις αντιλήψεις του κλίματος παρακίνησης με προσανατολισμό στην απόδοση και στη μάθηση. Οι απαντήσεις δόθηκαν σε 5-βάθμια κλίμακα από 1 (διαφωνώ απόλυτα) έως 5 (συμφωνώ απόλυτα).

Αποτελέσματα

Τα περιγραφικά στατιστικά, οι δείκτες alpha του Cronbach και οι συσχετίσεις παρουσιάζονται στον Πίνακα 1. Εξέταση των μέσων όρων έδειξε ότι οι αθλητές είχαν υψηλά σκορ στο κλίμα παρακίνησης στην μάθηση, και μέτρια προς χαμηλά σκορ στο κλίμα παρακίνησης στην απόδοση. Σχετικά με την αυτο-ομιλία, οι αθλητές είχαν μέτρια προς υψηλά σκορ στη θετική αυτο-ομιλία και μέτρια προς χαμηλά σκορ στην αρνητική αυτο-ομιλία.

Η ανάλυση συσχέτισης έδειξε ότι το κλίμα παρακίνησης στην μάθηση είχε (α) μέτρια θετική συσχέτιση με τις διαστάσεις της εμπύχωσης, της αυτοπεποίθησης και της καθοδήγησης, (β) μέτρια αρνητική συσχέτιση με τις

* Η υποβολή, αξιολόγηση και έγκριση του τρισέλιδου άρθρου πιστοποιείται από το παρόν ηλεκτρονικό αρχείο.

* The submission, review and acceptance of the short paper is certified through this electronic file.

διαστάσεις της ανησυχίας και των σκέψεων εγκατάλειψης, (γ) χαμηλή αρνητική συσχέτιση με τις μη σχετικές σκέψεις και την σωματική κούραση, και μη σημαντική συσχέτιση με τον έλεγχο του άγχους. Το κλίμα παρακίνησης στην απόδοση είχε (α) χαμηλή θετική συσχέτιση με την διάσταση των σκέψεων εγκατάλειψης, (β) χαμηλή θετική συσχέτιση με την ανησυχία, τις μη σχετικές σκέψεις και την σωματική κούραση, (γ) χαμηλή αρνητική συσχέτιση με την αυτοπεποίθηση, και μη σημαντικές συσχετίσεις με τις υπόλοιπες διαστάσεις της αυτο-ομιλίας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1. Περιγραφικά στατιστικά, δείκτες εσωτερικής συνοχής, και συσχετίσεις.

Παράγοντες	Περιγραφικά		Cronbach's <u>Alpha</u>	Συσχετίσεις	
	<u>M</u>	<u>SD</u>		1	2
<i>Κλίμα παρακίνησης</i>					
1. Μάθηση	4.10	0.52	.75		
2. Απόδοση	2.64	0.73	.70		
<i>Αυτο-ομιλία</i>					
3. Εμφύχωση	3.34	0.75	.83	.36**	-.09
4. Έλεγχος Άγχους	2.48	0.89	.60	.09	.06
5. Αυτοπεποίθηση	3.06	0.81	.81	.41**	-.11*
6. Καθοδήγησης	3.13	0.82	.82	.35**	-.03
7. Ανησυχία	1.27	0.75	.79	-.32**	.18**
8. Σκέψεις εγκατάλειψης	0.57	0.64	.74	-.40**	.25**
9. Μη σχετικές σκέψεις	1.14	0.87	.65	-.29**	.17**
10. Σωματική κούραση	1.30	0.80	.74	-.22**	.15**

* $p < .05$, ** $p < .01$

Συζήτηση-Συμπεράσματα

Η παρούσα μελέτη εμπλουτίζει τα ευρήματα σχετικά με τους παράγοντες του αθλητικού περιβάλλοντος που συνδέονται με την αυτο-ομιλία των αθλητών. Τα αποτελέσματα αναδεικνύουν το σημαντικό ρόλο που παίζει το κλίμα παρακίνησης που δημιουργείται από τον προπονητή, ως παράγοντας που επηρεάζει την αυτο-ομιλία των νεαρών αθλητών. Τα ευρήματα αυτά έρχονται επιπλέον να προστεθούν στη υπάρχουσα βιβλιογραφία που καταδεικνύει την σημαντικότητα της υιοθέτησης ενός κλίματος προσανατολισμένου στην μάθηση προκειμένου να υιοθετηθούν θετικές γνωστικές και συναισθηματικές διεργασίες από τους αθλητές (Papaioannou, Ampatzoglou, Kalogiannis, & Sagovits, 2008).

Έχει υποστηριχτεί ότι οι αθλητές αγωνίζονται σύμφωνα με τον τρόπο που σκέφτονται και αισθάνονται. Όσο και αν προσπαθεί κάποιος για το καλύτερο πάντα θα υπάρχουν στιγμές που θα αμφιβάλει για τις ικανότητες του και θα σκέφτεται αρνητικά. Τα προγράμματα που εφαρμόζονται από πολλούς αθλητικούς ψυχολόγους για την ανακατασκευή των σκέψεων μας, μετατρέποντας την αρνητική αυτο-ομιλία σε θετική, μπορούν να έχουν ευεργετικά αποτελέσματα στον τρόπο σκέψης των αθλητών. Η προσπάθεια για δημιουργία ενός κλίματος παρακίνησης προσανατολισμένου στη μάθηση μπορεί να έχει σημαντική συμβολή στην αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων αυτών.

Βιβλιογραφία

KROMMIDAS CH., PAPAIOANNOU A., ZOURBANOS N., TZIΟΥMAKIS G., AMPATZOGLOU G., GIOTI G. & ALEXIOU V. (2011). The relationships between goal orientations, self-determination, self-esteem, enjoyment of sport,

- subjective vitality, anxiety and moral behavior in Greek youth soccer players. *Proceedings of the 14th FEPSAC European Congress of Sport Psychology*, (p. 355), Madeira, Portugal.
- NEWTON M., DUDA J.L. & YIN Z. (2000). Examination of the psychometric properties of the Perceived Motivational Climate in Sport Questionnaire-2 in a sample of female athletes. *Journal of Sport Sciences*, 18, 275-290
- PAPAIOANNOU A., AMPATZOGLOU G., KALOGIANNIS P. & SAGOVITS A. (2008). Social agents, achievement goals, satisfaction and academic achievement, in youth sport. *Psychology of Sport and Exercise*, 9, 122-141
- THEODORAKIS Y., HATZIGEORGIADIS A. & ZOURBANOS N. (2012). Cognitions: Self-talk and Performance. In S. Murphy: *Oxford Handbook of Sport and Performance Psychology. Part Two: Individual Psychological Processes in Performance*, (pp. 191-212). New York. Oxford University Press.
- ZOURBANOS N., HATZIGEORGIADIS A., CHRONI S., THEODORAKIS Y. & PAPAIOANNOU A. (2009). Automatic Self-Talk Questionnaire for Sports (ASTQS): Development and preliminary validity of a measure identifying the structure of athletes' self-talk. *The Sport Psychologist*, 23, 233-251.
- ZOURBANOS N., HATZIGEORGIADIS A., TSIAKARAS N., CHRONI, S. & THEODORAKIS Y. (2010). A multimethod examination of the relationship between coaching behavior and athletes' inherent self-talk. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 32, 764-785.

ΣΧΕΣΕΙΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΟΜΑΔΑΣ & ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΠΡΟΠΟΝΗΤΗ ΣΕ ΑΘΛΗΤΡΙΕΣ ΧΕΙΡΟΣΦΑΙΡΙΣΗΣ

Κούπας Δ. , Μπεμπέτσος Ε., Μαυρίδης Γ., Ρόκκα Σ., Καμπάς Α.

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, 69100 Κομοτηνή

Περίληψη

Η σχέση που αναπτύσσουν οι αθλητές/τριες με τους προπονητές τους είναι πολύ σημαντική, γιατί επηρεάζει την ποιότητα της προπόνησης, τη διαμόρφωση του κλίματος της ομάδας, τους προσωπικούς προσανατολισμούς των αθλητών/τριών και την απόδοσή τους στον αγώνα. Οι προπονητές συνήθως αποφασίζουν για τη μέθοδο προπόνησης, ρυθμίζουν τους κανόνες μέσα στην ομάδα και επειδή οι αποφάσεις τους αφορούν κυρίως τις ενέργειες των αθλητών/τριών, είναι σημαντικό αυτές να γίνονται αποδεκτές. Σκοπός της παρούσας εργασίας ήταν να εξετάσει τη σχέση μεταξύ του κλίματος περιβάλλοντος ομάδας και της αντιλαμβανόμενης συμπεριφοράς του προπονητή σε αθλήτριες χειροσφαίρισης εθνικών κατηγοριών. Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 122 αθλήτριες, από την Α1 (n=64), Α2 (n=36) και Β (n=22) εθνική κατηγορία γυναικών, με μέσο όρο ηλικίας $23,76 \pm 6,84$ έτη, και χρόνων παραμονής στην ίδια ομάδα $6,5 \pm 2,31$ έτη. Για την αξιολόγηση του περιβάλλοντος ομάδας χρησιμοποιήθηκε το Group Environment Questionnaire (Eys, Carron, Bray & Brawley, 2007), τροποποιημένο για τον ελληνικό πληθυσμό από τους Αγγελονίδη, Κάκκο, Ζέρβα και Ψυχουντάκη (1994). Το ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει 18 ερωτήσεις και 4 παράγοντες: «ατομική έλξη/εμπλοκή στο ομαδικό έργο», «ατομική έλξη/εμπλοκή στις κοινωνικές σχέσεις», «ομαδικό έργο» και «κοινωνικές σχέσεις». Επίσης, για την αξιολόγηση της αντιλαμβανόμενης συμπεριφοράς του προπονητή χρησιμοποιήθηκε το Coaching Behaviour Questionnaire (CBQ, Williams, Jerome, Kenow, Rogers, Sartain & Darland, 2003), το οποίο έχει προσαρμοστεί για τον ελληνικό πληθυσμό (Zourbanos, Hatziogeorgiadis & Theodorakis, 2007) με 15 ερωτήσεις και δύο παράγοντες: «υποστηρικτική συμπεριφορά» και «αρνητική συμπεριφορά». Τα ερωτηματολόγια συμπληρώθηκαν ανώνυμα από τις αθλήτριες στην προπόνηση, απουσία του προπονητή στην αρχή της αγωνιστικής περιόδου 2011. Οι δείκτες εσωτερικής συνέπειας των κλιμάκων των δύο ερωτηματολογίων κυμάνθηκαν σε αποδεκτά επίπεδα (Cronbach's α από .76 έως .87). Από την ανάλυση συσχετίσεων προέκυψε ότι η «υποστηρικτική συμπεριφορά» του προπονητή, είχε στατιστικά σημαντική θετική συσχέτιση με την «ατομική έλξη/εμπλοκή στο ομαδικό έργο» ($p < .01$), «ατομική έλξη/εμπλοκή στις κοινωνικές σχέσεις» ($p < .01$), καθώς και με το «ομαδικό έργο» ($p < .01$). Αντίστοιχα, η «αρνητική συμπεριφορά» του προπονητή δεν σχετιζόταν με κανέναν παράγοντα του περιβάλλοντος ομάδας. Τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας συμφωνούν με αυτά ανάλογων ερευνών που υποστηρίζουν ότι οι προπονητές έχουν την ικανότητα να εμπνέουν κάθε αθλητή να εκτελεί στο καλύτερο δυνατό επίπεδο, είναι υπεύθυνοι για το σωστό σχεδιασμό της προπόνησης και της απόδοσης των αθλητών/τριών, για τη δημιουργία ενός αθλητικού περιβάλλοντος που θα οδηγεί στην επίτευξη των στόχων και την καλή ατμόσφαιρα της ομάδας.

Λέξεις κλειδιά: περιβάλλον ομάδας, συμπεριφορά προπονητή, αθλήτριες χάντμπολ

Ρόκκα Στέλλα

Διεύθυνση: Τ.Ε.Φ.Α.Α., Δ.Π.Θ., Πανεπιστημιούπολη Κομοτηνής, Τ.Κ. 69100

Τηλ: 6973-691423

e-mail: srokka@phyed.duth.gr

RELATIONSHIPS BETWEEN GROUP ENVIRONMENT AND COACHING BEHAVIOUR IN FEMALE HANDBALL PLAYERS

D. Koupas, E. Bebetos, G. Mavridis, S. Rokka, A. Kambas

Democritus University of Thrace, Department of Physical Education and Sport, 69100, Komotini

Abstract

The relationship developed between athletes and coaches is very important because it affects the quality of training, the group environment, the personal objectives of the athletes and their performance in the game. Coaches usually decide the method of training, regulating the rules within the group and since their decisions mainly effect the actions of the athletes, it is important that they are accepted by them. The purpose of this study was to examine the relationship between group environment and the perceived coaching behavior in national handball female athlete category. The sample consisted of 122 handball female athletes, from A1 (n = 64), A2 (n = 36) and B (n = 22) national league women, average age $23,76 \pm 6.84$ years, belonging in same group for $6,5 \pm 2.31$ years. To evaluate the group environment we used the Group Environment Questionnaire (Eys, Carron, Bray & Brawley, 2007), modified for the Greek population by Angelonidis, Kakkos, Zervas and Psychountaki (1994). The questionnaire includes 18 questions and 4 factors: "individual attraction/involvement in team work", "individual attraction/involvement in social relationships", "team work" and "social relationships". Also, to assess the perceived coaching behavior we used the Coaching Behavior Questionnaire (CBQ, Williams, Jerome, Kenow, Rogers, Sartain & Darland, 2003), which has been adapted for the Greek population (Zourbanos, Hatzigeorgiadis & Theodorakis, 2007), with 15 questions and two factors: "supportive behavior" and "negative behavior". The questionnaires were completed anonymously by athletes during training, at the beginning of the season 2011, without the coach being present. The levels of internal consistency of the scales in both questionnaires were within acceptable levels (Cronbach's α .76 to .87). The correlation analysis showed that the "supportive attitude" of the coach, had a statistically significant positive correlation with "individual attraction/involvement in team work" ($p < .01$), "individual attraction/involvement in social relationships" ($p < .01$), and with "team work" ($p < .01$). On the other hand, the "negative attitude" of the coach was not affiliated with any environmental factor group. The results of this study agree with those of similar studies that support that coaches have the ability to inspire each athlete to perform at optimum level, are responsible for the planning of training and performance of athletes and they contribute to the creation of an ideal athletic environment that is conducive to achieve the goals and the good atmosphere of the group.

Key words: group environment, coaching behavior, female handball players.

Stella Rokka

Address: Department of Physical Education and Sport Sciences, Democritus University of Thrace, University Campus, Komotini, 69100

Tel.no: 6973-691423

e-mail: srokka@phyed.duth.gr

ΣΧΕΣΕΙΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΟΜΑΔΑΣ & ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΠΡΟΠΟΝΗΤΗ ΣΕ ΑΘΛΗΤΡΙΕΣ ΧΕΙΡΟΣΦΑΙΡΙΣΗΣ

Εισαγωγή

Η χειροσφαίριση, είναι ένα ομαδικό άθλημα που απαιτεί από τους παίκτες υψηλή τεχνική και τακτική προετοιμασία, ομαδική συνεργασία και υψηλό επίπεδο αυτοσυγκέντρωσης. Η σχέση που αναπτύσσουν οι αθλητές/τριες με τους προπονητές τους είναι πολύ σημαντική, γιατί επηρεάζει την ποιότητα της προπόνησης, τη διαμόρφωση του κλίματος της ομάδας, τους προσωπικούς προσανατολισμούς των αθλητών/τριών και την απόδοσή τους στον αγώνα (Heuze & Bosselut, 2007). Οι προπονητές, είναι αυτοί που συνήθως αποφασίζουν για τη μέθοδο προπόνησης, ρυθμίζουν τους κανόνες μέσα στην ομάδα και επειδή οι αποφάσεις τους αφορούν κυρίως τις ενέργειες των αθλητών/τριών, είναι σημαντικό αυτές να γίνονται αποδεκτές (Θεοδωράκης, Γούδας & Παπαϊωάννου, 2003).

* Η υποβολή, αξιολόγηση και έγκριση του τρισέλιδου άρθρου πιστοποιείται από το παρόν ηλεκτρονικό αρχείο.

* The submission, review and acceptance of the short paper is certified through this electronic file.

Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν να διερευνήσει τη σχέση μεταξύ του κλίματος περιβάλλοντος ομάδας και της αντιλαμβανόμενης συμπεριφοράς του προπονητή σε αθλήτριες χειροσφαίρισης εθνικών κατηγοριών.

Μέθοδος

Εξεταζόμενοι

Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 122 αθλήτριες χειροσφαίρισης, από την Α1 (n=64), Α2 (n=36) και Β (n=22) εθνική κατηγορία γυναικών, με μέσο όρο ηλικίας $23,76 \pm 6.84$ έτη, και χρόνια παραμονής στην ίδια ομάδα $6,5 \pm 2.31$ έτη.

Μέσα συλλογής δεδομένων

Για τη συλλογή των δεδομένων της έρευνας χρησιμοποιήθηκαν: α) για την αξιολόγηση του κλίματος ομάδας, χρησιμοποιήθηκε το Group Environment Questionnaire (Carron, Widmeyer & Brawley, 1985; Eys, Carron, Bray & Brawley, 2007), τροποποιημένο για τον ελληνικό πληθυσμό από τους Αγγελονίδη, Κάκκο, Ζέρβα και Ψυχουντάκη (1994), με 18 ερωτήσεις και 4 υποκλίμακες: «ατομική έλξη/εμπλοκή στο ομαδικό έργο», «ατομική έλξη/εμπλοκή στις κοινωνικές σχέσεις», «ομαδικό έργο» και «κοινωνικές σχέσεις». Οι απαντήσεις δίνονταν σε 9/βάθμια κλίμακα τύπου Likert από το 1 (διαφωνώ απόλυτα) έως το 9 (συμφωνώ απόλυτα), και β) για την αξιολόγηση της αντιλαμβανόμενης συμπεριφοράς του προπονητή χρησιμοποιήθηκε το Coaching Behaviour Questionnaire (CBQ, Williams, Jerome, Kenow, Rogers, Sartain & Darland, 2003), το οποίο έχει προσαρμοστεί για τον ελληνικό πληθυσμό (Zourbanos, Hatzigeorgiadis & Theodorakis, 2007) με 15 ερωτήσεις σε δύο παράγοντες: «υποστηρικτική συμπεριφορά» και «αρνητική συμπεριφορά» του προπονητή. Οι απαντήσεις των αθλητριών, δίνονταν με 5/βάθμια κλίμακα τύπου Likert από το 1 (διαφωνώ απόλυτα) έως το 5 (συμφωνώ απόλυτα).

Διαδικασία συλλογής δεδομένων

Τα ανώνυμα ερωτηματολόγια συμπληρώθηκαν εθελοντικά από τις αθλήτριες στην προπόνηση, απουσία του προπονητή τους, στην αρχή της αγωνιστικής περιόδου 2011, αφού είχε προηγηθεί επικοινωνία και ενημέρωση των προπονητών για το σκοπό της έρευνας.

Στατιστική ανάλυση

Για τη στατιστική επεξεργασία των δεδομένων της έρευνας πραγματοποιήθηκαν, ανάλυση αξιοπιστίας για τη συνοχή των παραγόντων των δύο ερωτηματολογίων (Reliability Analysis), περιγραφική (Descriptive) και ανάλυση συσχετίσεων (Pearson Correlation Analysis) για τη διερεύνηση των σχέσεων μεταξύ των παραγόντων των δύο ερωτηματολογίων.

Αποτελέσματα

Από τα αποτελέσματα προέκυψε ότι οι δείκτες εσωτερικής συνέπειας των υποκλιμάκων των δύο ερωτηματολογίων κυμάνθηκαν σε αποδεκτά επίπεδα (Cronbach's alpha από .76 έως .87). Όσον αφορά την αντιλαμβανόμενη συμπεριφορά του προπονητή, οι αθλήτριες τη θεωρούσαν υποστηρικτική σε ικανοποιητικά επίπεδα (M.O.=3.98), και ως προς το περιβάλλον ομάδας, φάνηκε ότι οι αθλήτριες εμφάνισαν υψηλό επίπεδο συνοχής (M.O.=7.2) και στους 4 παράγοντες σε 9/βάθμια κλίμακα απαντήσεων. Επίσης, η ανάλυση συσχετίσεων έδειξε ότι η «υποστηρικτική συμπεριφορά» του προπονητή είχε στατιστικά σημαντική θετική συσχέτιση με την «ατομική έλξη/εμπλοκή στο ομαδικό έργο» ($r=.296$), «ατομική έλξη/εμπλοκή στις κοινωνικές σχέσεις» ($r=.128$), καθώς και με το «ομαδικό έργο» ($r=.311$), ενώ η αρνητική δε σχετιζόταν θετικά με κανέναν παράγοντα. Αναλυτικά τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στον πίνακα 1.

Συζήτηση – Συμπεράσματα

Από τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας, προκύπτει ότι η αντιλαμβανόμενη υποστηρικτική συμπεριφορά του προπονητή σχετίζεται άμεσα με το κλίμα περιβάλλοντος ομάδας, που έχει θετικό αντίκτυπο στην επίτευξη των στόχων της ομάδας, καθώς συνοχή είναι μια δυναμική διαδικασία που αντικατοπτρίζει την τάση μιας ομάδας να παραμείνει ενωμένη στην επιδίωξη των στόχων της (Carron, Colman, Wheeler & Stevens, 2002). Τα αποτελέσματα

* Η υποβολή, αξιολόγηση και έγκριση του τρισελίδου άρθρου πιστοποιείται από το παρόν ηλεκτρονικό αρχείο.

* The submission, review and acceptance of the short paper is certified through this electronic file.

αυτά, έρχονται σε συμφωνία με αυτά προηγούμενων ερευνών (π.χ. Heuze & Bosselut, 2007), οι οποίες υποστηρίζουν, ότι η θετική προσέγγιση του προπονητή σχετίζεται με πιο αποτελεσματικές γνωστικές και συμπεριφορικές αντιδράσεις των αθλητών. Συμπερασματικά, ένας από τους βασικούς στόχους των προπονητών, των διοικούντων και των αρχηγών ομάδων, θα πρέπει να είναι η συνοχή, η οποία είναι σημαντική για την παρακίνηση των αθλητριών. Τέλος, ιδιαίτερο ρόλο πρέπει να έχει και η δόμηση ενός ιδανικού περιβάλλοντος άθλησης στη διαμόρφωση του οποίου παίζει καθοριστικό ρόλο η υποστηρικτική συμπεριφορά του προπονητή.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1. Μέσοι Όροι, Τυπικές Αποκλίσεις και Αποτελέσματα Ανάλυσης Συσχέτισης Pearson, για τους παράγοντες των δύο ερωτηματολογίων

Παράγοντες	1.	2.	3.	4.	5.	6.	Μ.Ο.	α
1. Ατομική έλξη/εμπλοκή στο ομαδικό έργο	1.00						7.45	.87
2. Ατομική έλξη/εμπλοκή στις κοινωνικές σχέσεις	.604**	1.00					6.53	.81
3. Ομαδικό έργο	.626**	.511**	1.00				7.39	.77
4. Κοινωνικές σχέσεις	.184*	.546**	.555**	1.00			7.08	.78
5. Υποστηρικτική Συμπεριφορά		.128*		.076	1.00		3.98	.84
6. Αρνητική Συμπεριφορά			.311**	.060	-	1.00	2.70	.76
	.296**				.317**			

Σημείωση: ** $p < .01$ και * $p < .05$

Βιβλιογραφία

- ΑΓΓΕΛΟΝΙΔΗΣ Ι., ΚΑΚΚΟΣ Β., ΖΕΡΒΑΣ & ΨΥΧΟΥΝΤΑΚΗ Μ. (1993-94). Προσαρμογή του Ερωτηματολογίου του Περιβάλλοντος της Ομάδας σε αθλητές ομαδικών αθλημάτων. Γ' Πανελλήνιο Συνέδριο Αθλητικής Ψυχολογίας, Περίληψεις, *Αθλητική Ψυχολογία*, 7: 58.
- EYS M. A., CARRON A. V., BRAY S. R. & BRAWLEY L. R. (2007). Item wording and internal consistency of a measure of cohesion: The Group Environment Questionnaire. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 29, 395-402.
- CARRON A.V., BRAY S.R. & EYS M.A. (2002). Team cohesion and team success in sport. *Journal of Sports Sciences*, 20(2), 119-128.
- CARRON A.V., WIDMEYER W.N. & BRAWLEY L. R. (1985). The development of an instrument to assess cohesion in sport teams: the Group Environment Questionnaire. *Journal of Sport Psychology*, 7, 244-266.
- HEUZE J.P. & BOSSELUT G. (2007). Should the coaches of elite female handball teams focus on collective efficacy or group cohesion? *The Sport Psychologist*, 21(4), 383-399.
- ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΣ Γ., ΓΟΥΔΑΣ Μ. & ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ Α. (2003). *Ψυχολογική Υπεροχή στον Αθλητισμό*. Εκδόσεις Χριστοδουλίδη, Θεσσαλονίκη, ISBN:960-8183-16-2: 306.
- WILLIAMS J.M., JEROME G.J., KENOW L.J., ROGERS T., SARTAIN T.A. & DARLAND G. (2003). Factor structure of the coaching behavior questionnaire and its relationship to athletes' variables. *The Sport Psychologist*, 17, 16-34.
- ZOURBANOS N., HATZIGEORGIADIS A. & THEODORAKIS Y. (2007). A preliminary investigation of the relationship between athletes' self-talk and coaches' behavior and statements. *International Journal of Sport Science & Coaching*, 2(1), 57-66.